PRVRIT-ANVS.

VEL

NEC OMNE, NEC EX OMNI.

SIVE

Apologia pro PVRITANIS, *& Nouatoribus Vniuersis.*

IN QVA

Et mores, & opiniones Nouorum Hominum nostri temporis, auctoritate Scripturæ affirmantur & infirmantur

AD

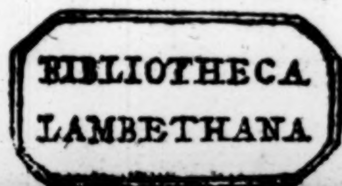
Reformatos huius sæculi Fratres, Germanos, Gallos, & Britannos.

Si malè, nil peius; si bene, nil melius.



LVTETIAE BRITANNORVM,

Apud ISAACVM IACOBI, M. DC. IX.



Typographus Lectori.

CVM Librum hunc, ingenio plenum Oxonio in Angliâ nuper accepiſſem: & cùm eius aliquot exemplaria manuſcripta ſpargi per amicorum & Nobilium manus, magno cum plauſu & voluptate, audirem: Volui primus tibi gratificari, ô Lector. Idq; feci, non ſine iudicio eorum, qui de rebus eruditis, & ingeniis hominum accuratè iudicant. Quia verò timebam, ne ab aliis Typographis præuenirer, rem laudatam à multis, volui eſſe communem vniuerſis, ſtatim vt peruenit in manus meas. Spero fore, vt omnibus grata ſit mea voluntas.

INDEX CAPITVM.

PRAEFATIO,

Continens totius Operis & consilij rationem.

SI quantum audet Nouorum Hominum desperata colluuies, tantùm posset, haberemus hodie non in terris templa, non Diuos in cælo. Oro te, mi Auditor, & Lector, quæ post homines natos impietas fuit vmquam, non defensa Scripturis? Neque enim cogitari nefariè quidquam potest, quod non idem extorqueri poßit Scripturæ, si torqueatur. Audiui ipse, cùm sacras Litteras Idiotæ proferrent, ita peruersè, vt, qui argumentari vellet, Natantes Insulas ex motu trepidationis. Est enim sane quod Aristoteli placet, Corruptio optimi peßima. *Quod si vlla in causa valet, omnino valet in nostra.*

Est inuisibilis quædam in sacrosancta Scriptura maiestas & splendor occultus. gloria quæ non perit. sapientia quæ hauriri potest semper, exhauriri numquam. Est Scriptura sancta solatium humanæ vitæ, diuinæ principium, philosophiæ compendium, Theologiæ ambitus vniuersæ. à Spiritu sancto facta; &, quod est mirabilius, spiritus sanctos facit. Est Scriptura mundi sensibilis Dea, Regina sapientiæ, Regula veritatis & norma. quàm exangues Ægypti Sapientes, impuri Chaldæi, stupidi Græci, nullus Plato, stulta Philosophia videtur vniuersa, cùm Litteras lego dictatas à Deo, scriptas è cælo, Ecclesiæ commendatas, illustratas à Sanctis, missas ad me! Quòd si in terris vllum est cæli vestigium: aut si

vſpiam ſparſa ſunt gaudia Beatorum. Si imago diuinæ ſcientiæ eſt vlla ſublimior; in Scriptura confirmo eſſe quicquid eſt felicitatis extra Dei conſpectum.

Ego quidem ipſe diuina verba Scripturæ legens, & argumenta alia pro diuina fide non deſidero, & plura miracula non requiro. Non me charta comburit, & tamen legens, ardeo, & inflammor. Non me compoſita & artificiose ambulans trahit oratio, tamen ſequor, & rapior. altiùs etiam quàm natura patiatur. Denique non ſum meus, ſed arcana vis, & non ſtrepens incendium nouo igne me vaſtat, & cogit agnoſcere vim loquentis Dei. Poſſumne igitur, aut eſt quiſquam ſub cælo qui poſsit, iſta cùm ſentiat, non iraſci turpiſsimis ganeonibus, cùm
2.Corint.12. eructant inter calices verba Diuorum? verba, quæ vix licet homini loqui, ea ferre quis poteſt à belluis vſurpari?

Ergo propoſui ſpeculum in quo Noui Homines ipſi ſe contemplentur ac ſuos. & quia nulla mediocritas ſatis oſtendit, aut vitij fœditatem, aut virtutis elegantiam; feci in hac cauſa quod Coriphæi ſolent. vt ſi quis e grege puerorum, aut nimis acute, aut nimis grauiter vocem inflexerit: ille pueri errorem nouo errore, & quidem inſigni vocis ac toni deflexione demonſtret. Itaque volui vt in hoc Libro exſtaret expreſſa viuo colore deformitas tam illuſtris, vt laboraturi ſint Idiotæ noſtri, non quemadmodum noſtra iudicia vel effugiant vel contemnant: ſed quo pacto in poſterum haruſpex haruſpicem, hoc eſt, Miniſter Miniſtrum, ſine riſu, aſpiciat.

Equidem

Equidem ſcio iam fore eiuſq́ rei certiſsimam volu-ptatem anticipo. video, inquam, fore, vt omnes omnium etiam adoleſcentes ac pueri, cum hæc noſtra Apophthe-gmata quaſi dictata memoriter teneant, omnium Mini-ſtrorum & Prædicantium ſubrancidas conciones ſalibus noſtris aſpergant. Quod ſi quis in poſterum Verbi-Magi-ſter, Eccleſiam probet inuiſibilem eſſe, quia ſit ſcriptum: Tu autem cùm oraueris, claude oſtium. *aut ſi quis* Matth. 6. *Miniſter pauimenta Eccleſiæ conſeruare ſuis ſumptibus nolit, quia ſcriptum eſt:* Paueant illi, & non paueam Ierem. 17. ego: *erit opinor, hic erit, vnde plumbea capita & ora ferrea publico Gentis humanæ conuicio verberentur. Attuli, fateor, aliquando alia loca Scripturæ, quàm illi, non tamen aliter attuli. ſed eadem prorſus ratione, quâ illi. Hoc mihi ſatis ad inſtituti mei rationem. Mi Lector, hæc noſtra vide, & ride.*

ADMONITIO
ad Lectorem.

1. IN hoc libro videbis primò, Doctrinam & opinionem Hæreticorum nostri sæculi.

2. Mores eorum, qui Nouæ Reipublicæ fundatores fuerunt.

3. Quomodo & vita, & mores Hæreticorum ex Verbo Dei probentur. Vnde constabit, quàm sit in Nouis Hominibus vana iactantia Scripturarum; quibus & Dæmon vsus est contra Christum, & omnes Hæretici contra sanctam Ecclesiam.

4. Hinc satis intelliges, si quis nuda Scripturæ verba spectet, sine consensu Patrum, & sine sensu rerum; omnia ex Scripturis eodem modo probari posse, sicut Hæretici probant sua.

5. Quod ad res historicas pertinet; vt sunt mores & facta priorum Patrum Nouæ Synagogæ, ita sunt certa, vt etiam Scriptores hæretici, hoc est, amici ipsorum ea describant.

6. Opiniones verò, siue doctrina quam agitamus; denique omnia dogmata, quæ hoc Libro, illorum more, defendimus locis & auctoritate sacræ Scripturæ: ea quamquam non omnia singulorum sint; sunt tamen omnium. Et quæ hic Lutheranus negare potest: tamen Lutherani negare non possunt. Idem dico de Caluinistis & Puritanis omnibus.

7. Scopus Authoris est, & Libri totius intentio, vt Hæretici iam videntes absurditatem suam, in luce terræ, & risu Gentium collocatam; desinant sic abuti Scripturis, ad velamenta stultitiæ suæ.

CENTV-

CENTVRIA INQVISITIONVM

In Nouos huius temporis Homines, & Resolutionum ipsorum è Verbo Dei.

CAPVT PRIMVM.

De Capite Ecclesiæ Nouæ.

1. QVAERE *à Nouis Hominibus*: Quare Henricus Octauus Angliæ Rex, & primum Caput Ecclesiæ Anglicanæ, à tot nuptiis, & tot feminis inchoare voluerit Euangelium suum? Et quare initium Euangelij Lutherani exordium traxit à Generationibus & raptu Virginum? Henric. 8. sex habuit vxores, *Vide Annales Anglic.*

Respōdent è Verbo Dei. Scriptum est: *Initium Euangelij Iesu Christi: Abraham genuit Isaac: Isaac autem genuit Iacob: Iacob autem genuit Iudam & fratres eius.* Matt. 1. v. 2. *Omnes itaq. generationes.* Ibid. 17. Purus fons Euangelij quinti.

2. *Quære ab ijsdem*: Quare idem Henricus Rex sanctissimam feminam Catharinam Aragonię filiam & Caroli Cæsaris amitam vxorem suam legitimam, contra iudicium omnium gentium repudiare sit ausus? *Io. Sto. Foxus, Holinsh. & alij.*

Respondent è verbo Dei: *Quia Annam diligebat.* 1. Reg. 1. v. 5. Scriptum est enim: *Nigra sum, sed formosa.* Annā Bolenā non vt filiam, diligebat Hērieus 8.

moſa. Cant. 1. v. 5. *Ideo dilexit me Rex, & introduxit me*. Ibidem v. 2.

Annales Anglicani.

3. *Quære*: Quare lumen Orbis terræ CC. Thomam Morum Angliæ Cancellarium ſapientiſſimum idem Henricus 8. interfici tam tyrannicè iuſſerit?

Quia Morus Regis & Annæ Bolenæ nuptias non probauit.

Reſpondent. Scriptum eſt: *Intrauit autem Rex, vt videret diſcumbentes, & vidit ibi hominem non veſtitum veſte nuptiali* Matth. 22 v. 11.

Annales ibid.

4. *Quære à Nouis hominibus*: Quare ſanctiſſimum Virum Ioannem Epiſcopum Roffenſem Rex interfici iuſſerit?

Vna ſaltatrix Ioan. Bapt. & alia ſaltatrix Ioan. Roffenſ. caput minuit.

Reſp. Scriptum eſt: *Dicebat enim illi Ioannes: Non licet tibi habere eam*. Matth. 14. Marc. 6 Lucæ 3.

Henr. 8. vxores ſex habuit de facto, & ſeptimā in voto: cornua verò 10. nā Anna Bolena cū 5. rem habuit: ſinguli verò dederūt Regi conua duo.

5 *Quære ab illis*: Quomodo primum Eccleſiæ Anglicanæ Caput Henricus 8. fuerit in Apocalypſi deſcriptum?

Reſp. Scriptum eſt: *Habens Capita ſeptem, & Cornua decem*. Apoc. 12.

6. *Quære etiam*: Quare cùm Henricus 8 Rex Angliæ per Epiſcopos alios tot vxores habere nō poſſet, quot erant neceſſariæ Capiti Eccleſiæ, Cranmerum Epiſcopum deſignauit?

Erat Cranmerus generis feminini.

Reſp Scriptum eſt: *Faciamus hominem ad ſimilitudinem noſtram* Gen. 1. (Quia) *Inueni Dauid ſeruum meum, ipſe faciet omnes voluntates meas*. Pſal. 88. *Omnia* (enim) *quæcumque voluit, fecit*. Pſalm 113.

7. *Quære item*: Quare idem Henricus 8. præter

vxores

vxores suas, etiam ad cubilia ancillarum inuerecundè descenderit? *Paulus Iouius*

Respondent è Verbo Dei: *Et sciet omnis caro quia ego Dominus.* Isa. 49. Scriptum est enim: *Et in cubilibus vestris compungimini.* Psal. 4. v. 5. *Verbum meum, verbum Rex.*

8 *Quære à Puritanis*: Quo priuilegio Elizabetha Regina tertium Caput Ecclesiæ Anglicanæ, virgo permanserit; quandoquidem castitas, in doctrina ipsorum sit impossibilis homini? *Doctrina communis Puritanorum*

Resp. Scriptum est: *Homo & homo natus est in ea. Ecce Alienigenæ, & Tyrus, & populus Æthiopum, hi fuerunt illic* Psal. 86. v. 4. 5. Prędixit enim Ecclesiaste, dicēs: *Hanc occupationem * pessimam dedit Deus filiis hominum, vt occuparentur in ea* Eccl. 1. v. 13. (Quoniam) GALLVS *succinctus lumbos* suos. Prouerb. 30. (&) *Conculcauit* eam *homo.* Psal. 55. v. 1. *Regina vniuersalis.* ** Ex certo credo Roberto.*

9. *Quære subinde*: Quarę Elizabetha Regina faciem suam vides in speculo senectute deformem, speculum in quo sui corporis fœditatem intuebatur, & oculorū latebras, statim in ira sua cōfregit? *Quomodo mutatus est color optimus?*

Resp. Scriptum est: *Quod si oculus tuus scandalizat te, ejice eum.* Mar 9 *Si autem manus tua, vel pes tuus scandalizat te, abscinde eum, & projice abs te.* Mat. 18. *Væ mundo à scandalis.*

10. *Quære*: Cur Henricus 8. Angliæ Rex aurum omne templorum abstulerit, templa verò ipsa reliquerit nuda, simul vt accepit nouam fidem? *Ex vno sepulchro gloriosi. mart. D. Thomæ Cantuar. 25. plaustra auri & argenti diripuit. Annal. Angl.*

Respondet, Scriptum est: *Stulti & cæci, quid enim maius est, aurum, an templum?* Mat. 23. *Qui ergo iurat*

 in al-

in altari, iurat in eo & in omnibus quæ super illud sunt. Ibid. *Venerūt autem omnia bona pariter cū illa.* Sap 7.

Annales Anglicani.

11. *Quære*: Qua æquitate Henricus octauus sine iudicio, sine voce iudicis, Annam suam Bolenam Ecclesiæ occiput amputari repentè iusserit?

Annæ Bolenæ charitas latè patens.

Resp. Scriptū est: *In voce tubæ corneæ*. Psal 97. (Nā priùs) *ignorabat quòd cornuta esset facies sua.* Exod. 21.

Vox populi, vox Dei.

12. *Quære*: Quare Henricus, octauus cùm nec ambulare, nec agere quidquam posset, tamen omnia deuoraret ac biberet?

Resp. *Omnis labor hominis in ore eius.* Eccles. 7.

Ego tibi coque fauebo.

13. *Quære*: Cur Henricus 8. postquam comedisset assatos nefrendes ac porcellos, libentissimè audientiam dabat. Et, si quis vellet aliquid obtinere, ei diceret, quánam arte porcelli possent delicatissimè assari?

Resp. Scriptum est: *Et narrauerunt ei de porcis.* Marc. 5. *Qui parati sunt suscitare Leuiatham.* Iob. 3.

Sand. de schis. Anglic.

14. *Quære*: Quare Henricus 8. propriam filiam Annam Bolenam vxorem duxerit?

Ordinauit me in charitatem.

Resp. Scriptum est in Verbo Dei: *Lactabo eam, & ducam eam.* Ose. 2. v. 3.

Annales Ang.

15. *Quære*: Quomodo Henricus 8. post expilata Sanctorum templa, & sublatas Regni diuitias, mortuus sit omnino pauper?

Omnis consummationis vidi finem.

Resp. è Verbo Dei: *Factum est vt moreretur mendicus.* Luc. 16. (Quia) *Non saluatur Rex per multam virtutem.* Psal. 32. *Mensas Nummulariorum euertit.* Marc. 11.

Marc. 11. *Impoßibile enim eſt diuitem intrare in regnum cælorum*. Lucæ 18.

16. *Quære à Nouis Hominibus*: Quare Iacobus magnæ Britanniæ Rex, Caput Eccleſiæ Anglicanæ quartum; tamen in Scotia ſua, neque Caput Eccleſiæ fuerit, neque Caput Regni, ſed fuerit ſeruus Miniſtrorum, & ſubditus illis?

Baſilycon Doron ad Henr. Principem.

Reſp. Scriptum eſt: *Cùm autem veniſſent Miniſtri, tunc abiit Magiſtratus*. Act. 5.

Propterea diligit Puritanos.

17. *Quære* Cur idem Iacobus Rex M. B. ſectatores ſuos Scotos, qui in cæruleis venerant, rutilare nunc in auro patiatur, & antiquas Nobilium Catholicorum domos arrodere, quaſi vermes?

Ita omnes paſſim.

Reſp. Scriptum eſt: *In exitu domus Iacob de populo barbaro* Pſal. 113. *Pecora tibi ſunt? attende illis*. Eccleſ. 7. *Noli timere vermis Iacob*. Iſa. 41. Quia *oculus Iacob in terra frumenti & vini*. Deut. 33.

Exordiũ vaſtitatis & latrocinij Scotici hodierno die per Angliam.

18. *Quære ab illis*: Quare, cùm Chriſtus elegerit piſcatores ad gubernacula Eccleſiæ, hodie videamus quoſdam venatores ſedere ad gubernacula Eccleſiæ Anglicanæ?

Vide, & tace.

Reſp. Scriptum eſt in Prophetis: *Ecce ego mittam piſcatores, & piſcabuntur eos, dicit Dominus: Et poſt hæc mittam eis multos venatores, & venabuntur eos*. Ierem. 16. Alioquin, *quæ communicatio homini ſancto ad canem?* Eccleſ. 13.

Miniſter qui pro concione laudauerat canes, & de venatione doctiſsimè diſputauerat, nuper aſcendit.

Amice, aſcende ſuperiùs.

19. *Quære*: Vtrum in Scripturis prophetatũ ſit de Angliæ ſtatu præſenti, & aduentu Scotorum in eã?

Si mundus vos odit, ſcitote.

Descriptio vera Britāniæ cum priuilegio Regis.

Resp. Scriptum est: *Hæc dicit Dominus: Ecce ego inducam locustam in fines tuos, quæ operiet superficiem terræ, & corrodet omnia.* Exod. 10. *Et venit musca grauissima in domos Pharaonis & seruorum eius, & in omnem terram Ægypti, corruptaq; est terra ab huiusmodi muscis.* Exod. 8. *Tuleruntq; cinerem de camino.* Exod. 9. Scriptum est enim: *De plenitudine eius nos omnes accepimus.* Ioan. 1.

* *Scoti veniūt ex Ægypto & Scythia.* (ipsi dicunt.)

CAPVT SECVNDVM.

De Episcopis Ecclesiæ Nouæ.

Stabilitum est Parlamento Anglicano legitimas esse nuptias Episcoporum.

20. Q*Uære a Nouis Hominibus:* Quomodo sit de iure diuino, Episcopos vxoratos esse, & dare operam generationibus filiorum?

Resp. Scriptum est: *Afferte Domino filios arietum.* Psal. 38. Quia *in principio fecit Deus cælum & terram, masculum & feminam fecit eos.* Genes. 1.

Pater meus semper generat.

21. *Quære subinde:* Quare prima cogitatio Episcoporum sit de eligenda vxore: quandoquidem Magni Pontifices, qualis erat Gregorius, Ambrosius, Augustinus, Athanasius, neque vxores habuerint, neque sorores circumduxerint?

Primò quod carnale, deinde quod spiritale.

Respondent: *Nuptiæ quidem paratæ sunt, sed qui inuitati erant, non fuerunt digni.* Matth. 22.

Væ sterili.

22. *Quære.* Cur Episcopi ipsorum præter sollicitudinem Ecclesiarum nō paulò plus vigilent pro fide

Nō sunt surdastri, sed tamen maleau-

fide vxorum, sed patiantur infortunia in hoc genere?

Resp. Scriptum est: *Et exaltabitur sicut vnicornis cornu meum.* Psal. 91.

23. *Quære:* Cur Cranmerus Episcopus Cantuariensis primus in illa Sede de Fide Noua, vxores Henrici 8. pro libidine Regis toties coniunxit ac separauit?

Resp. Scriptum est: *Honor est homini qui separat.* Prouerb. 20.

24. *Quære à Nouis Hominibus:* Quare ipsorum Episcopi sacras vestes Antistitum antiquorum curent in puluinaria scindi, ac sedeant super imagines Beatorum?

Resp. Scriptum est: *Tunc Princeps Sacerdotum scidit vestimenta sua, dicens: Blasphemauit.* Marc 14.

25. *Quære:* Cur Cranmerus Episcopus suam feminam Ioannam in arca concluserit, in qua famuli ipsius putabant esse libros & scripta ipsius, ita cõmendauerat iis curam illius arcæ?

Resp. Scriptum est: *Melior est homo qui abscondit stultitiam suam, quàm homo qui abscondit sapientiam suam.* Eccles. 20.

26. *Quære ab iisdem:* Quare illa Ioanna sit passa se claudi in arca, & sic exponi periculo infamiæ?

Resp. Scriptũ est: *O homo quis te discernit?* 1. Cor 4.

27. *Quære item:* Qua mala fortuna euersa sit arca, & illa Ioanna sit coacta clamare, & sic apparere?

dixit Præsules Anglicani, quoniam habent vasa non in honorem.

Annales Anglicani.

Nemo aperit, nisi qui claudit.

Vide thalamos Episcorũ in Anglia.

Viuunt hodie qui testantur.

Ars tegit artem.

Confide filia.

Contigit hoc Grauescendæ in portu Thamesis.

Resp. Scriptum est: *Tunc reuelabitur homo peccati.* 2. Thess. 2. *Numquid potest homo abscondere ignem?* Prou. 6.

O cælum! ô terra!

28. *Quære:* Quare Episcopi Anglicani dicant Ecclesiam stare non posse, nisi & ipsi, & omnes Ministri ducant vxores, & circumducant sorores?

Ecclesiæ Anglicanæ breuis descriptio

Resp. Congregatio taurorũ in vaccis populorũ. Ps. 11.

CAPVT TERTIVM.

De Ministris Ecclesiæ Nouæ.

Subtilitas Ministrorum in Anglia.

29 Q*Uære à Nouis Hominibus in Anglia*: Quare tam idiotas velint habere Ministros, ac simplices, qui nihil didicerunt vltra Grammaticã?

Sic luceat lux vestra.

Resp Scriptum est: *Si oculus tuus fuerit simplex, totum corpus tuum lucidum erit.* Matth. 6. Luc. 11.

Factum singulare, doctrina communis tamen.

30. *Quære subinde:* Quare ex motu spiritus (vt dicebat) quidam minister Altissimi chlamydem alterius sit furatus, ne motus Dei esset inanis?

Charitas in Deum.

Resp. Scriptũ est: *Alter alterius onera portate* Gal. 6. *Quid* autem *habes, quod non accepisti?* 1. Cor. 4.

Probatur argumentis ad hominem.

31. *Quære:* Quare Ministri Verbi cum suis vxoribus non tam bene conueniant?

Resp Scriptum est: *Inimicitias ponam inter te & mulierem; ipsa conteret caput tuum* Genes. 3.

32. *Quære ab illis:* Quare Ministri Verbi parochias suas omnes impleant generationibus suis?

Resp.

Resp. Scriptum est: *Virtus eius in lumbis eius, & fortitudo eius in vmbilico ventris eius.* Iob. 40. Quia *non intrabit Eunuchus attritus, vel amputatis testiculis, & absciso veretro Ecclesiam Domini.* Deut. 23.

Potestas Ministrorum in Ecclesia.

33. *Quære à Puritanis*: Quare Ministri ipsorum, tam in concionibus sint obscuri, & libenter accipiunt textum in Apocalypsi; sic tamen vt commentarius sit obscurior textu?

Prædicantes lucem habitant inaccessibilem.

Resp. Scriptum est: *Tu Daniel claude sermones, & signa librum.* Dan. 12. *Neque intelligent omnes impij: porrò docti intelligent.* Dan. ibid.

Eructabo absconsita.

34. *Quære ab ijsdem*: Cur abiectis titulis atque nominibus veterum Sacerdotum, se *Ministros* vocari velint nostri Ministri?

Resp. Scriptum est: *Dico Iesum Christum Ministrum fuisse.* Rom. 15. *Et nomen eorum honorabile coram illo.* Psalm. 71.

O Adonay.

35. *Quære*: Cur Ministri Verbi, qui habent zelum, Parochias suas obambulent plus de nocte, quàm de die?

Sudores nocturni.

Resp. Scriptùm est: *Ego cognosco oues meas*, Ioannis 10. *Ecce ego ipse requiram oues meas, & visitabo eas.* Isa 34.

Si venerit in prima vigilia aut in tertia.

36. *Quære à Puritanis*: Quare Ministri ipsorum suas vxores adornent instar pauonum?

Diaconissæ Ministrorum quales.

Resp. Scriptum est: *Si dormiatis inter medios cleros, pennæ columbæ deargentatæ, & posteriora eius in pallore auri.* Psalm. 67.

37. *Quære*

37 *Quære à Ministris Londinensibus*: Quare tam sublimia concionentur, vt ab Auditorio suo deseiantur aliquando?

Vulgare.

Resp Scriptum est: *Audite audientes, & nolite intelligere.* Isa. 6. *Et audientes mirati sunt, & relicto eo, abierunt.* Matth. 22.

Ego dixi in dimidio.

38 *Quære.* Cur vniuersa Nobilitas Anglicana dedignetur seruire in Ministerio Domus Dei, & quare vilissimos homines & idiotas cogantur assumere?

Resp. Scriptum est: *Habuerunt nautas ad ministerium.* Ezech. 27. *Ministri autem sciebant, qui hauserant aquam.* Ioan. 2.

Ministri quā profundi, quàm docti!

39. *Quære à Ministris Ecclesiæ Anglicanæ*: Quare cōfrater ipsorum, quidam Minister Altissimi, cuius nomini parco (erat autem Oxoniensis:) quare, inquam, puellam habitu viri circumduxerit?

Scandalum infirmorum.

Resp Scriptum est: *Vidi alterum similem filio hominis, vestitum.* Apoc. 1. *Et habitu inuentus est vt homo.* Philip. 2.

CAPVT QVARTVM.

De Doctrina Ecclesiæ Nouæ.

40. QVære à Nouis Hominibus: Quare doceant omnes homines, etiam sanctissimos, habere diuinam vocationem ad nuptias?

Resp.

Resp. Scriptum est: *Vocatus est autem & Iesus & discipuli eius ad nuptias.* Ioan. 2. *Ite ergo ad exitus viarum, & quoscumque inueneritis, vocate ad nuptias.* Matth. 22.

Ab hoc pendet lex noua & prophetæ.

41. *Quære* Cur dicant Ecclesiam Christi esse inuisibilem & incognitam?

Resp. Scriptum est: *Cùm autem intrauerit Paterfamilias & clauserit ostium, incipietis foris stare & pulsare ostium, dicentes: Domine aperi nobis, & respondens dicet vobis: Nescio vos vnde sitis.* Luc. 13.

Ecclesia noua inuisibilis, & quare.

42. *Quære*: Cur dicant solam fidem esse necessariam ad salutem?

Sola fides.

Resp. Scriptum est: *Noli timere, crede tantùm, & saluus eris.* Luc. 8.

Non serunt, neque nent.

43. *Quære*: Quare non curent restitutionem rei alienę, nec putent hoc necessarium ad salutem?

Resp. Scriptum est: *O Timothæe, depositum custodi.* 1. Tim. 6. *Nihil damnationis est iis qui sunt in Christo.* Rom. 8.

Nihil habentes, & omnia possidentes.

44. *Quære à Nouis Hominibus*: Quare nudipedes Franciscanos & Monachos ieiunantes ex suis regnis eiecerint, quasi facientes cõtra verbum Dei?

O Domine, quando vidimus te nudũ & esurientẽ?

Resp. Scriptum est: *Prohibe pedem tuum à nuditate, & guttur tuum à siti.* Ierem. 2.

45. *Quære à Puritanis*: Quare causarum Actores, & Scribas, & Causidicos oderint?

Ipsi obligati sunt, & ceciderunt.

Resp. Scriptum est: *Et vobis Legisperitis væ.* Lucæ 11. *Declinantes autem in obligationes adducet Dominus*

minus cum operantibus iniquitatem. Psalm. 124.

46. *Quære ab iisdem:* Quare non liceat sæpiùs inter orandum eadem verba repetere?

Praxis Puritanorum. Resp. Scriptum est: *Nolite confidere in verbis mendacij dicentes: Templum Domini, Templum Domini, Templum Domini est*. Ierem. 7. *Væ vobis qui coniungitis domum ad domum.* Isa. 5. Quia *omnis dicens, Do-*

Ficus malas, malas valde.

PAGINATION ERROR

adaperiens vuluam sanctū vocabitur Domino. Nu. 18.

50. *Quære ab iisdem:* Quare cùm Christus dicat, *Hoc est Corpus meum*, ipsi dicant: *Hoc non est Corpus meum?*

Negatur Maior. Resp. Scriptum est: *Ego dixi in excessu meo: Omnis homo mendax.* Psalm 118.

51. *Quære:* Cur hodie doceant Ministri in Anglia & alibi, aquam sancti Baptismi non esse necessariam ad salutem hominum?

Resp.

Resp. Scriptum est: *Terram autem dedit filiis hominum.* Psal 113. *Vsque ad montem Dei Oreb.* 3. Reg. 19.

Neque circumcisio, neque præputium.

52. *Quære à Puritanis*: Quare dicant omnia peccata esse paria?

Puritani descendunt à Stoicis.

Resp. Scriptum est: *Omnia disposuit Deus in pondere, numero, & mensura.* Sap. 11. *Non est enim dicere, hoc illo nequius est.*

Cicero in Paradox.

53 *Quære*: Cur præter Cælum & Infernum, non possit esse medius aliquis locus Purgatorij?

Resp. Scriptum est: *Vtinam esses calidus aut frigidus: sed quia tepidus es, incipiam te euomere ex ore meo.* Apoc. 3.

Omnis repletio mala, panis autem pessima.

54. *Quære*: Quare dicant omnes posse interpretari Scripturam?

Resp. Scriptũ est: *Montes exultauerunt vt arietes, & colles sicut agni ouium.* Psal. 113.

Episcoporum filij & sutorũ in eadem eleuatione Poli.

55. *Quære à Nouis Hominibus*: Quare consentire non possunt in sua fide, sed omnes sibi perpetuò contradicant?

Resp. Scriptum est: *Sit sermo vester, Est, Est, Non, Non.* Iac. 5. *Duo contra duo, & vnum contra vnum.* Eccles. 33. *Et factũ est vespere & mane dies vnus.* Gen. 1

Non datur vacuum.

56. *Quære*: Quare Ecclesia ipsorum per annos mille quingentos fuerit inuisibilis, & vbi fuerit eo tempore?

Fox. in Act. & Monument.

Resp. Scriptum est: *Posuit tenebras in circuitu suo latibulum.* 2. Reg. 22. *Et si descendero in infernum, adest.* Psalm. 138.

Sicut onager in deserto.

minus cum operantibus iniquitatem. Pſalm. 124.

46. *Quære ab iiſdem:* Quare non liceat ſæpiùs inter orandum eadem verba repetere?

Praxis Puritanorum. Reſp. Scriptum eſt: *Nolite confidere in verbis mendacij dicentes: Templum Domini, Templum Domini, Templum Domini eſt*. Ierem. 7. *Væ vobis qui coniungitis domum ad domum*. Iſa. 5. Quia *omnis dicens, Domine, Domine, non intrabit in regnum cælorum*. Matt 6.

Ficus malas, malas valde.

Luther. ser. de matrimonio. 47. *Quære ſubinde:* Quare dicāt feminas viris omnibus tam neceſſarias eſſe, quàm aquam & ignem?

Vnuſquiſque ſecundum genus ſuum. Reſp. Scriptum eſt: *Erant animæ hominum ſexus feminini*. Numer. 31. Itaque *omnis caro ad ſimilem ſibi coniungetur*. Eccl. 13.

48 *Quære:* Cur dicant, Paulum & Antonium Eremitas contra legem Dei feciſſe, cùm ieiunarent?

Reſp. Scriptū eſt: *Nō in ſolo pane viuit homo* Mat. 4.

Oleum effuſum. 49. *Quære à nouis hominibus:* Quare dicāt ac doceant licere ſutoribus etiam de Verbo Dei concionari?

Ego vox clamantis. Reſp. Scriptū eſt: *Soluite aſinum hunc, quia Dominus opus habet eo*. Mat. 21. Luc. 19. *Omne enim maſculinum adaperiens vuluam ſanctū vocabitur Domino*. Nu. 18.

50. *Quære ab iiſdem:* Quare cùm Chriſtus dicat, *Hoc eſt Corpus meum*, ipſi dicant: *Hoc non eſt Corpus meum?*

Negatur Maior. Reſp. Scriptum eſt: *Ego dixi in exceſſu meo: Omnis homo mendax*. Pſalm 118.

51. *Quære:* Cur hodie doceant Miniſtri in Anglia & alibi, aquam ſancti Baptiſmi non eſſe neceſſariam ad ſalutem hominum?

Reſp.

Resp. Scriptum est: *Terram autem dedit filiis hominum*. Psal 113. *Vsque ad montem Dei Oreb*. 3. Reg. 19.

Neque circumcisio, neque præputium.

52. *Quære à Puritanis*: Quare dicant omnia peccata esse paria?

Puritani descendunt à Stoicis.

Resp. Scriptum est: *Omnia disposuit Deus in pondere, numero, & mensura*. Sap. 11. *Non est enim dicere, hoc illo nequius est*.

Cicero in Paradox.

53 *Quære*: Cur præter Cælum & Infernum, non possit esse medius aliquis locus Purgatorij?

Resp. Scriptum est: *Vtinam esses calidus aut frigidus: sed quia tepidus es, incipiam te euomere ex ore meo*. Apoc. 3.

Omnis repletio mala, panis autem pessima.

54. *Quære*: Quare dicant omnes posse interpretari Scripturam?

Resp. Scriptũ est: *Montes exultauerunt vt arietes, & colles sicut agni ouium*. Psal. 113.

Episcoporum filij & sutorũ in eadem eleuatione Poli.

55. *Quære à Nouis Hominibus*: Quare consentire non possunt in sua fide, sed omnes sibi perpetuò contradicant?

Resp. Scriptum est: *Sit sermo vester, Est, Est, Non, Non*. Iac. 5. *Duo contra duo, & vnum contra vnum*. Ecclesf. 33. *Et factũ est vespere & mane dies vnus*. Gen. 1

Non datur vacuum.

56. *Quære*: Quare Ecclesia ipsorum per annos mille quingentos fuerit inuisibilis, & vbi fuerit eo tempore?

Fox. in Act. & Monument.

Resp. Scriptum est: *Posuit tenebras in circuitu suo latibulum*. 2. Reg. 22. *Et si descendero in infernum, adest*. Psalm. 138.

Sicut onager in deserto.

57. *Quære*: Cur ſanctiſſimos Ordines Monachorum noctu pſallentium oderint?

Non clamabunt iu gutture ſuo.

Reſp. Scriptum eſt: *Qui benedicit proximo ſuo voce grandi de nocte conſurgens, maledicenti ſimilis erit.* Prou. 27.

58. *Quære ab ipſis*: Cur dicant Deum eſſe hominum tentatorem?

Mors in olla.

Reſp. Scriptum eſt: *Dixit Dominus Domino meo.* Pſalm. 109. *Mitte te deorſum.* Luc 4. *Quia omnis qui ſe humiliat, exaltabitur.* Matth. 23.

59. *Quære*: Quare partim conſentiant cum Catholicis, partim verò diſſentiant: & quare habeant aliqua Fidei dogmata communia inter ſe; aliqua verò ſint ſeparatim, propria ſingulorum?

Concors diſcordia.

Reſp. Scriptum eſt: *Vidi alterum Angelum habentem pedem vnum in terra, alterum verò in mari, & clamantem.* Apoc. 10. *Dominus pars.* Pſal. 15. Quia *in Edom extendam calceamentum meum: Moab autem lebes ſpei meæ.* Pſal. 117.

Et loquebantur variis linguis.

60. *Quære à Nouis Hominibus*: Cur oderint confeſſionem auricularem?

Reſp. Scriptum eſt: *Melius eſt nomen bonum, quàm diuitiæ multæ*, Prou. 22. Nam, *qui cuſtodit os ſuum, cuſtodit animam ſuam.* Prou. 13.

Confitemini Domino quoniam bonus.

61. *Quære ab illis*: Quare dicant omnia in ſola fide conſiſtere, quandoquidem Diuus Paulus dicat: *Maior autem horum eſt Charitas?*

Doctrina communis ſectariorum.

Reſp. Scriptum eſt: Qui *maior eſt inter vos, ſit*

veſter

veſter miniſter. Matth. 20. *Erunt* enim *nouiſsimi primi, & primi nouiſsimi* Ibidem. Quia *ſi eſuriero, non dicam tibi.* Pſal. 49.

Ibant ante facies ſuas.

62. *Quære*. Cur ieiunia Quadrageſimæ dicant eſſe contra libertatem ſpiritus Chriſtiani?

Reſp. Scriptum eſt: *Permanere autem in carne neceſſarium eſt.* Philip. 1.

Audi quid Spiritus dicat Eccleſiæ nouæ.

63. *Quære à Puritanis*: Quare nolint vlli ſæculo conſentire præterito, ſed nec hodie poſſint decem in mundo, ſuæ ſectæ, per omnia, ſectatores afferre?

Reſp. Scriptum eſt: *Vt non grauetur Eccleſia.* 1. Tim. 3.

Prouidentia ne rumpatur rete.

64 *Quære*: Cur in Germania & Magna Britannia plures Eccleſiæ ſint quàm domus? Et tot Eccleſiæ pene quot perſonæ, vel Lutheranæ, vel Proteſtantes?

Fæcunditas Nouæ Eccleſiæ.

Reſp. Scriptum eſt: *Et Eccleſia quæ in domo tua eſt.* Hebr. 12. Quia *erat omnis multitudo quaſi vir vnus.* Nehem. 2. *Domus* autem *mea*, *domus orationis eſt.* Luc. 19.

Hi in curribus, hi in equis.

65 *Quære*: Cur Magiſtri illorum & Prophetæ, ſimul ac inuaſerant feminas, vniuerſa ieiunia abrogarunt?

Reſp. Scriptum eſt: *Numquid poſſunt filij nuptiarum, quamdiu ſponſus cum illis eſt, ieiunare? Non poſſunt ieiunare*, Marc. 2.

Qui vocatur ad nuptias, etiam vocatur ad cœnã.

CAPVT QVINTVM.

De Moribus Ecclesiæ Nouæ.

Lutherus & alij.

29. Q*Uære à Nouis Hominibus*: Quæ sit ratio, cur Apostatæ & fugitiui Fratres abiecta veste superiori monachali, in caligis & thorace diffugerint?

Comedetis festinanter.

Resp. Scriptum est: *Et præcepit eis Iesus ne induerentur duabus tunicis.* Marc. 16. *Sed præcinge caligas tuas, & veni.* Actor. 12.

Auri sacra fames.

67. *Quære*: Quare destruxerint monumenta omnia Sanctorum in Magna Britannia, Germania, & alibi?

Petra refugium herynaciis.

Resp. è Verbo Dei: *Væ vobis, qui ædificatis monumenta Prophetarum?* Luc. 11. Scriptum est enim: *Tempus spargendi lapides, & tempus colligendi.* Eccl. 3.

Pax vobis,

68. *Quære*: Quare consentiant carni suæ, nec dimicandum putent contra tentationes?

Vade post me Satana.

Resp. Scriptum est: *Ego autem dico vobis, non resistite malo.* Matth. 5 *sed esto consentiens aduersario tuo in via.* Ibidem. *Si quis te percusserit in dexteram maxillam, præbe illi & alteram.* Matth. 5.

Naturalis Philosophia Oxoniensiũ.

69. *Quære*: Cur sæpissimè ante esum Agni comedant caput vituli; hoc est, ante Cœnam Domini, siue Communionem, comedant caput vituli, & cerebrum lauto ientaculo?

Resp. Scriptum est: *Cùm comederis & saturatus fueris,*

fueris, caue diligenter ne obliuiscaris Domini Dei tui. Deut. 6. *Cum* enim *ieiunauerint, non exaudiam preces eorum.* Hierem. 14.

Hilarem datorem diligit Deus.

70: *Quære*: Cur post vastata templa Diuorum, & conuulsas fenestras, nihil præter stramẽ earum loco reponant?

Ipsi parietes templorum mediùs fidiùs hæc testantur hodie in Anglia.

Resp. Scriptum est: *Si enim quæ destruxi, iterum hæc reædifico, præuaricatorẽ me constituo*. Gal. 2. *Neque* enim *remanebit quidquã vsque mane.* Leuit. 10. Nu 9.

Non habemus hîc ciuitatem permanentem.

71. *Quære à Puritanis*: An liceat castitatem amplecti?

Resp. Scriptum est: *Omnis caro fœnum*. Isaiæ. 40. *Et erunt duo in carne vna*. Genes. 2. 1. Cor. 6. Ephes. 5. Quia *Omnis caro ad similem sibi coniungetur*. Eccl. 13.

Theologia Puritanorũ.

72. *Quære à Nouis Hominibus*: Quare cantet eorum tota multitudo Psalmos Geneuenses in Ecclesiis suis sine concordia, more Iudæorum in Synagogis?

Musica sine concordia.

Resp. Scriptũ est: *Alij autem clamabant: erat enim Ecclesia confusa, & plures nesciebant qua ex causa conuenissent.* Actor. 19.

Quoniam conuenimus ambo.

73. *Quære*: Cur Monasteria & Cœnobia Monachorum in Anglia tempore Henr. 8. Edouardi 6. Elizabethæ, & vsque ad hodiernã diem, cùm sint sacra loca, destruxerint, vt in stabula equorum, Palatia, & Cambia transmutarent?

Palatium Regium D. Iacobi. Stabulũ Reg. vulgò *Mewes*. Palatium Somersetense. Cambiorum aula noua. R. S. Londini.

Resp. Scriptum est; *Magister, Aspice quales lapides, & qualis structura!* Luc. 13. *Respondit autem*: Quia

placue-

CAPVT QVINTVM.

De Moribus Ecclesiæ Nouæ.

Lutherus & alij.

29. Q*Uære à Nouis Hominibus*: Quæ sit ratio, cur Apostatæ & fugitiui Fratres abiecta veste superiori monachali, in caligis & thorace diffugerint?

PAGINATION ERROR

Satana.

in via. Ibidem. *Si quis te percusserit in dexteram maxillam, præbe illi & alteram.* Matth. 5.

Naturalis Philosophia Oxoniensiũ.

69. *Quære*: Cur sæpissimè ante esum Agni comedant caput vituli; hoc est, ante Cœnam Domini, siue Communionem, comedant caput vituli, & cerebrum lauto ientaculo?

Resp. Scriptum est: *Cùm comederis & saturatus fueris,*

fueris, caue diligenter ne obliuiscaris Domini Dei tui. Deut. 6. *Cùm* enim *ieiunauerint, non exaudiam preces eorum.* Hierem. 14.

Hilarem datorem diligit Deus.

70: *Quære*: Cur post vastata templa Diuorum, & conuulsas fenestras, nihil præter stramẽ earum loco reponant?

Ipsi parietes templorum mediùs fidiùs hæc testantur hodie in Anglia.

Resp. Scriptum est: *Si enim quæ destruxi, iterum hæc reædifico, præuaricatorẽ me constituo*. Gal. 2. *Neque* enim *remanebit quidquā vsque mane.* Leuit. 10. Nu. 9.

Non habemus hîc ciuitatem permanentem.

71. *Quære à Puritanis*: An liceat castitatem amplecti?

Resp. Scriptum est: *Omnis caro fœnum.* Isaiæ. 40. *Et erunt duo in carne vna.* Genes. 2. 1. Cor. 6. Ephes. 5. Quia *Omnis caro ad similem sibi coniungetur*. Eccl. 13.

Theologia Puritanorũ.

72. *Quære à Nouis Hominibus*: Quare cantet eorum tota multitudo Psalmos Geneuenses in Ecclesiis suis sine concordia, more Iudæorum in Synagogis?

Musica sine concordia.

Resp. Scriptũ est: *Alij autem clamabant: erat enim Ecclesia confusa, & plures nesciebant qua ex causa conuenissent.* Actor. 19.

Quoniam conuenimus ambo.

73. *Quære*: Cur Monasteria & Cœnobia Monachorum in Anglia tempore Henr. 8. Edouardi 6. Elizabethæ, & vsque ad hodiernā diem, cùm sint sacra loca, destruxerint, vt in stabula equorum, Palatia, & Cambia transmutarent?

Palatium Regium D. Iacobi. Stabulũ Reg. vulgò *Mewes*. Palatium Somersetense. Cambiorum aula noua. R. S. Londini.

Resp. Scriptum est: *Magister, Aspice quales lapides, & quales structura!* Luc. 13. *Respondit autem*: Quia *placue-*

CAPVT QVINTVM.

De Moribus Ecclesiæ Nouæ.

Lutherus & alij.

29. QVære à Nouis Hominibus: Quæ sit ratio, cur Apostatæ & fugitiui Fratres abiecta veste superiori monachali, in caligis & thorace diffugerint?

Comedetis festinanter.

Resp. Scriptum est: *Et præcepit eis Iesus ne induerentur duabus tunicis.* Marc. 16. *Sed præcinge caligas tuas, & veni.* Actor. 12.

Auri sacra fames.

67. *Quære:* Quare destruxerint monumenta omnia Sanctorum in Magna Britannia, Germania, & alibi?

Petra refugium herynaciis.

Resp. è Verbo Dei: *Væ vobis, qui ædificatis monumenta Prophetarum?* Luc. 11. Scriptum est enim: *Tempus spargendi lapides, & tempus colligendi.* Eccl. 3.

Pax vobis,

68. *Quære:* Quare consentiant carni suæ, nec dimicandum putent contra tentationes?

Vade post me Satana.

Resp. Scriptum est: *Ego autem dico vobis, non resistite malo.* Matth. 5. *sed esto consentiens aduersario tuo in via.* Ibidem. *Si quis te percusserit in dexteram maxillam, præbe illi & alteram.* Matth. 5.

Naturalis Philosophia Oxoniensiū.

69. *Quære:* Cur sæpissimè ante esum Agni comedant caput vituli; hoc est, ante Cœnam Domini, siue Communionem, comedant caput vituli, & cerebrum lauto ientaculo?

Resp. Scriptum est: *Cùm comederis & saturatus fueris,*

fueris, caue diligenter ne obliuiscaris Domini Dei tui. Deut. 6. *Cùm* enim *ieiunauerint, non exaudiam preces eorum.* Hierem. 14.

Hilarem datorem diligit Deus.

70: *Quære*: Cur post vastata templa Diuorum, & conuulsas fenestras, nihil præter stramẽ earum loco reponant?

Ipsi parietes templorum mediùs fidiùs hæc testantur hodie in Anglia.

Resp. Scriptum est: *Si enim quæ destruxi, iterum hæc reædifico, præuaricatorẽ me constituo*. Gal. 2. *Neque* enim *remanebit quidquã vsque mane*. Leuit. 10. Nu. 9.

Non habemus hîc ciuitatem permanentem.

71. *Quære à Puritanis*: An liceat castitatem amplecti?

Resp. Scriptum est: *Omnis caro fœnum*. Isaiæ. 40. *Et erunt duo in carne vna*. Genes. 2. 1. Cor. 6. Ephes. 5. Quia *Omnis caro ad similem sibi coniungetur*. Eccl. 13.

Theologia Puritanorũ.

72. *Quære à Nouis Hominibus*: Quare cantet eorum tota multitudo Psalmos Geneuenses in Ecclesiis suis sine concordia, more Iudæorum in Synagogis?

Musica sine concordia.

Resp. Scriptũ est: *Alij autem clamabant: erat enim Ecclesia confusa, & plures nesciebant qua ex causa conuenissent*. Actor. 19.

Quoniam conuenimus ambo.

73. *Quære*: Cur Monasteria & Cœnobia Monachorum in Anglia tempore Henr. 8. Edouardi 6. Elizabethæ, & vsque ad hodiernã diem, cùm sint sacra loca, destruxerint, vt in stabula equorum, Palatia, & Cambia transmutarent?

Palatium Regium D. Iacobi. Stabulũ Reg. vulgò *Mewes*. Palatium Somersetense. Cambiorum aula noua. R. S. Londini.

Resp. Scriptum est; *Magister, Aspice quales lapides, & qualis structura!* Luc. 13. *Respondit autem*: Quia *placue-*

Transferuntur montes in cor maris.

placuerunt seruis tuis lapides eius. Psal 101. *Petræ* autem *scissæ sunt.* Matth.27.

74. *Quære à Ministris nouis Scoticis:* Quomodo factum est, vt crescente Euangelio in Scotia, auri & argenti fodinæ tam copiosæ hodie in illo Regno inueniantur; cùm à tot sæculis antehac à prædecessoribus suis, etiam si diligentissimè conquisitę, reperiri tamen minimè potuerint?

Thesaurus absconditus.

Resp. è Verbo Dei, Scriptum est: *Ecce euangelizo vobis gaudium magnum.* Luc. 2. *Aperuit Dominus* Rex *thesaurum suum.* Ierem. 50. *& repleta est terra argento & auro.* Isai. 2. *Habemus autem thesaurum istum in vasis fictilibus.* 2 Cor.4. *Aurum* quippe *terræ illius optimum est* Genes. 2. *Et non est finis thesaurorum eius.* Isa.2.

Aurum potabile Scotis.

75. *Quære à Nouis Hominibus in Anglia:* Quare in Cœna Domini (vt vocant) siqua pars panis est durior, eam suo cani communicent?

Regis ad exemplum totus componitur orbis.

Resp. Scriptum est: *Si comedi buccellam meam solus, brachium meum cum suis oßibus confringatur.* Iob 31. *Nam & catelli comedunt de micis quæ cadunt de mensa dominorum suorum.* Matth.15.

76. *Quære à Puritanis:* Quare omnis frater in Christo impleat voluntatem omnis sororis, & omnis soror in Christo impleat voluntatem omnis fratris?

Charitas mutua.

Resp. Scriptum est: *Quis infirmatur, & ego non infirmor? Quis scandalizatur, & ego non vror?* 2.Cor.11.

Non sicut ego volo, sed sicut tu.

77. Quære

77. *Quære à Nouis Hominibus*: Quare certis in locis Galliæ, Caluinistæ panem suum in Cœna Domini conspergunt ouis & adipe? Gallia plaudit ouans.

Resp. Scriptum est: *Mulieres eorum conspergunt adipem, & faciunt placentas Reginæ cæli.* Ierem. 7. Pinguis est panis Christi.

78. *Quære ab illis*: Quæ sit ratio, Cur *Geneuæ* & *Londini*, in summo templo, & in summa fenestra, post deiectas imagines Angelorum & omnium Beatorum, solum diabolum stantem in fenestra vitrea reliquerunt? Vel crede, vel vide.

Resp. Scriptum est: *Cognouit Dominus qui sunt eius.* ad Timot. 2 *Quia si Satanas Satanam ejicit, quomodo stabit regnum eius?* Matth. 12. *Et deprecabatur eum multùm, ne se expelleret extra.* Mar. 5. Facite vobis amicos de mamona.

79. *Quære*: Cur in Germania fides quinti Euangelij & libertas Christiana exordium sumpserit à mensis & poculis? Potantibus nobis seruisiā Wittembergam, creuit Euangelium. *Verba Lutheri in colloquiis Mensal.*

Resp. Scriptum est: *Ficus & vinea dederunt virtutem.* Ioel 2. *Oportet enim hæc primùm fieri, sed nondum statim finis.* Luc. 21. Ibunt de virtute in virtutem.

80. *Quære à Nouis Hominibus in Anglia*: Quare Ministri eorum non bene concionentur, nisi postquam bene comederunt & biberunt? Præparatio ad conciones.

Resp. Scriptum est: *Da mihi portionem substantiæ.* Luc. 19. Quia *ideo omnis Scriba doctus.* Luc. 13 *Habebit armum dextrum in portione.* Leu. 7. *& flumina de ventre eius fluent.* Ioan. 7. *Et eructabit abscondita.* Mat. 13. Dilectus meus impinguatus est.

81. *Quære ab illis*: Quare ad propagationem Euan-

 gelij

gelij sui in Anglia, Scoti mendicent à Rege bona Catholicorum Nobilium: & quare non adhibent argumenta, sed solùm violenta extorsione bonorum conantur vincere Christianos?

Estne dies meridie?

Catechismus breuis Scotorum in Anglia.

Resp. Scriptum est: *Is qui catechizatur, communicet ei qui se catechizat in omnibus bonis*. Gal. 6.

Scoti multa millia intulerunt in Angliam & multa millia extulerunt, nec tamen emerũt quidquam.

82. *Quære*: Cur persequutores Catholicorum in Anglia Scoti, persequuntur solos diuites & Nobiles, cùm de pauperum religione nihil curent omnino?

Resp. Scriptum est: *Priùs cogitat, si poßit cum decem millibus occurrere ei*. Luc. 14.

83. *Quære à Nouis Hominibus in Anglia*: Quare Edouardo sexto Regi puerili Capiti Ecclesiæ Anglicanæ persuaserint, vt ingentia Templa & Monumenta Sanctorum euerteret, & in mensas & pocula sumptus haberet?

Alioquin vnde *Somersetus*, & *Northumbrius*?

Resp. è verbo Dei: Scriptum est: *Si filius Dei es, dic vt lapides isti panes fiant*. Matth. 4.

Miracula Regum.

84. *Quære à Nouis Hominibus*: Quare collectione facta in Anglia pro fratribus Christi qui erant Geneuæ, tamen pecuniam ipsam retinere sint ausi?

Anno 1603.

Resp. Scriptum est: *At illi accepta pecunia, fecerunt sicut erant edocti*. Matth. 28.

Vis retentiua placet Galeno.

85. *Quære ab illis*: Quare filios suos tam libenter vocent Iacob, Aminadab, Esdras, Zorobabel, Nabuchodonosor, Nehemias, Booz, Rebecca, &c.?

Genealogia Puritanorum.

Resp. Scriptum est: *Qui recipit Prophetam in nomine*

mine Prophetæ, mercedem Prophetæ accipiet. Matth. 10. *Gaudete & exultate, quia nomina vestra scripta sunt in libro vitæ.* Luc. 10.

Abrahæ semẽ sunt, & ego.

CAPVT SEXTVM.

De Scientia Ecclesiæ Nouæ.

86 Q*Være à Nouis Hominibus:* Quare tam vehementer amant ignorantiam omnium litterarum?

Resp. Scriptum est: *De ligno scientiæ ne comedas.* Gen. 2. Quia *littera occidit, spiritus viuificat.* 2. Cor. 3.

Deus manifestè veniet.

87. *Quære à Ministris Altissimi:* (cùm tam liberè disputent de Ecclesia veteri & noua) Vter fuerit prior, secundum Annales Ecclesiæ, Constantinus an Nero?

Non sunt domi.

Resp. Scriptum est: *Non est vestrum nosse tempora vel momenta.* Luc 4. *Stultas autem quæstiones & genealogias deuita.* Tit. 3. *Non enim iudicaui me scire aliquid nisi Iesum Christũ, & hunc crucifixum.* 1 Cor. 2. Quia *multæ te litteræ ad insaniam conuertunt.* Act. 26.

Historia testis temporũ.

88. *Quære à Nouis Hominibus, maximè Buridanis:* Quare non liceat Philosophiæ ac Theologiæ studere?

Asini Buridani.

Resp. Scriptum est: *Qui in altum mittit lapidem, super caput eius cadet.* Eccl. 27. *Quia vigilia honestatis tabefaciet carnes, & cogitatus præscientiæ auertit sensum.* Ibidem. 31.

Puteus est profundus.

Prophetissæ Puritanorum

89. *Quære à Puritanis*: Quare apud ipsos textrices & stultissimæ feminæ concionentur domi?

Lucerna sub modio.

Resp. Scriptum est: *Nox nocti indicat scientiam.* Psal. 18. *Nam bos & asinus cognouerunt Dominum.* Isai. 1. *Dixit autem Dominus: O mulier, magna est fides tua.* Matth 15.

Domina Chisnall in Lancastria, & aliæ.

90. *Quære subinde:* Quare mulieres Puritanæ quę se Diaconissas existimant, cùm nec legere possint nec scribere, sed nec velint quidē characteres discere, tamen aliis concionari non dubitant?

Non ligabis os boui trituranti.

Resp. Scriptum est: *Si quis acceperit characterem in manu sua, bibet de vino iræ.* Apoc 14 *Reliquit* enim *hydriam suam mulier.* Ioan. 4. *& ecce ascendit* Ioan. 2. *in medio iuuencularum tympanistarum.* Psal. 67. *Et nihil omnino sciens sedit in foribus domus suæ super sellam.* Prouer. 9. *Dicens: Scimus quia omnes scientiam habemus.* 1. Cor. 8. *quæ inuestigat omnia secreta ventris.* Prouer. 20.

CAPVT SEPTIMVM.

De Sanctis Patribus & Matribus Ecclesiæ Nouæ.

*Cantor Ecclesiæ VVindesoriensis.

91. QVære à Nouis Hominibus: Quare Ioannes Foxius in Annalibus suis *Martyres fecerit viuentes, videntes, & audientes?

Vulpes habēt foueas suas.

Resp. Scriptum est: *Non mortui laudabunt te, Domine, neque omnes qui descendunt in infernum: Nos autem*

tem, qui viuimus, benedicimus tibi. Psalm. 113.

92. *Quære subinde*: Quare Lutherus ancillam dicat esse vocandam, si vxor nolit? *Lutherus in serm. de matrimonio.*

Resp. Scriptum est: *Filia Babylonis misera: beatus qui retribuit tibi.* Psalm. 136. *Amen dico: beatus qui habitat cum muliere sensata.* Eccl. 25. *Quia melior est vicinus iuxta, quàm frater procul.* Prou. 27. Lutherus Platonicus.

93. *Quære à Nouis Hominibus*: Quare ad progeniem excitandam Ministrorum, Martinus Lutherus *Katharinam de Boïr* Monialem ex Virginum claustro eripuerit? *Sleydan. in comment. l. 2.*

Resp. Scriptum est: *Erat* enim *Iosue filius Nun, Minister.* Deuter. 1. Num. 11.

94. *Quære ab illis*: Cur Minister quidam Verbi, *Bunnæus* nomine, dum Angliam obambularet concionando, circumduxit filiam spiritualem in Domino ad seminandum Euangelium? Testis Lancastria tota.

Resp. Scriptum est: *Factum est autem euntibus nobis ad orationem puellam quamdam habentem spiritum obuiare nobis.* Actor. 16. Idem vehiculum & comes

95. *Quære*: Cur illorum Rabby-Moyses in Anglia Ioannes Foxius mente caruerit, cùm putaret se nunc gallum gallinaceum esse, nunc vrinale. G.I. Vir grauis huius rei oculatus testis.

Resp. Scriptum est: *Domine miserere filio meo, quia lunaticus est & malè patitur.* Matth. 17. *Et iterum gallus cantauit.* Luc. 22. Poeta vel Cantor.

96. *Quære à Nouis Hominibus*: Quare Martinus Lutherus, post ereptam è claustro *Katharinam* *Sleydan in comment.*

de Boïr, maledixerit vniuersis in mũdo virginibus?

Optimã partem elegit.

Resp. Scriptum est: *Amen dico vobis, quia gaudet super eam magis, quàm super nonaginta nouem quæ non errauerunt.* Matth. 18.

Bolsack in vita Caluini.

97. *Quære*: Quare Ioannes Caluinus peculiare sibi vinum circumferri præceperit, quod vocabatur, *Le vin de Monsieur?*

In vino veritas.

Resp. Scriptum est: *Vinum lætificat cor hominis.* Psalm. 103. *Tu autem seruasti bonum vinum vsque adhuc.* Matth. 2.

Luth. tom. 2. & 5. VVitemb.

98. *Quære à Nouis Hominibus*: Quare Martinus Lutherus feminas & ancillas iusserit esse communis generis?

Porrò vnum est necessarium.

Resp. Scriptum est: *Mulierem fortem quis inueniet?* Prouerb. 31. *Facta est* autem *quasi nauis institoris.* Ibid. v. 14. *Syndonem fecit & vendidit, & cingulum tradidit Chananæo.* Ibidem v. 24.

Lutherus à cella, & cella ad Sellam.

99. *Quære*: Cur Lutheri Colloquia mensalia vinum redoleant?

Resp. Scriptum est: *In doctrina replebuntur cellaria.* Prou. 24. *Eructantia ex hoc in illud.* Psal. 143. *Veruntamen ex eo bibent omnes.* Psalm. 74.

Melanct. epist. ad Io. Camerarium. Prophetia ex Verbo Dei, de coniunctione M. Lutheri & Kath. de Boïr.

100. *Quære*: Cur *Katharina de Boïr* Mater Ecclesiæ Nouæ habitum castitatis reiecerit tam repetè?

Resp. Scriptũ est: *Vt LVTER desuper poßit imponi* 3. Reg. 7. Dicit enim Sapiens: *Si dormierint duo, foueubuntur mutuò, vnus quomodo calefiet?* Eccl. 4. *Quia cornibus vestris ventilabitis.* Ezech. 34.

CAPVT

CAPVT OCTAVVM.

DEFINITIO PVRITANI.

QVid est igitur Puritanus?

RESP. Puritanus est ille, qui Scripturæ sententiam parabolis, parabolas metaphoris, metaphoras allegoriis, allegorias apocalypsi, apocalypsin ænigmate, ænigma spiritu, spiritum carne metitur. Quia scriptum est: *Hoc nunc os de ossibus meis: Manducate & bibite, gustate & videte, spiritus enim carnem & ossa non habet.* Plures enim de tribu nostra Iudæi, quàm Hebræi, *quia littera occidit, spiritus verò promptus est in filiabus Sion.* Genes. 2. Luca 24. 2. Cor. 3.

EPISTOLA EXHORTATORIA

MARTINI LVTHERI

AD

Katharinam de Boïr Monialem,

SIVE

Præparatio ad Nuptias.

PAX TECVM.

SPIRITVS vbi vult flat: spiritus qui facit prunas ardere, & accendit candelabrum in vertice Ioan. 3. Iob 41.

montium,

montium, ſit cum ſpiritu tuo & meo. vt tu ſis quod ego, & ego quod tu, in eo qui facit vtraque
Pſalm.143. Epheſ.5. vnum; eructantia ex hoc in illud. Fuimus aliquando tenebræ, nunc autem ſumus & lux in Domino. aliquando non populus, nunc autem popu-
Cant.1. lus; &, ſi vis, ſemen populorum: propterea adoleſcentulæ diligent te, ô Soror mea: Et quia ſic
1.Cor.10. placet Deo Iacob, ſponſa mea. Participare te volo ex mea gratia, quoniam Pater omnem Angelum tuum ſemper videt ante faciem ſuam. locus autem meæ magnitudinis eſt in te: & tu
Cant.4. Geneſ, 41. non vocaberis ſterilis; quia ſeptem vaccæ tenues, ſeptem anni ſterilitatis ſunt. Sed oportet nos in vnum conuenire propter ſacramentum fidei, quæ fæcunda eſt in omnes generationes filiorum Sion. Quomodo eris Sponſa Chriſti; aut quo-
1.Ioan.4. modo potes Deum diligere, quem non vides, ſi non diligas me, quem vides? Sume à me gratiam, & eme tibi cytharam, vt abundemus in omni
Iſa. 23. ſenſu. conſtitue in thalamo tuo ſemen luminis
Epheſ.3. mei, vt implearis à ſpiritu meo: vt homo tuus
Rom.8. Galat.4. interior, ſit etiam meus, in quo poſſit clamare poſt nos in ſpiritu, dicens: Abba Pater.

RESPONSIO
CATHARINAE
AD
MARTINVM LVTHERVM.

DOLEO, *me tamdiu ſterilem in domo Domini fuiſ-* Pſalm. 112.
ſe, ſed & qui circa horam vndecimam miſſi ſunt
in vineam, acceperunt mercedem ſuam. Sæpe quidem Matth. 20.
Angelus in piſcinam deſcendebat & mouebat aquas, Ioan. 5.
ſed hominem non habebam, antequam tu es miſſus, vt
liberares me à timore nocturno: quia in otio vinea mea Pſalm. 90.
non dedit fructum. Et nunc ſcio, quia propter inſtantiam Zachar. 8. 2. Cor. 11.
tuam quotidianam ea paſſura ſum à te, ô Propheta *Dei,*
quæ nulla vmquam virgo paſſa eſt, neque Romana, ne-
que Græca. *Sed qui miſit te, ſcit, quid ſpiritus dicat* Ec- Apoc. 1.
cleſiis: quoniam opportebit me creſcere & maiorem fieri Ioan. 3.
per labores tuos. & clamabo quaſi parturiens propter Apoc. 12.
zelum Verbi, & ſemen iuſtorum, quos prædeſtinauit Deus
ante ſæcula in vtero meo, & ſpiritu virtutis tuæ. De re-
liquo, quodcumque onus impones mihi, feram. ero quaſi Exod. 20.
iumentum apud te, & ero ſemper tecum: quia ſi lucerna Marc. 4.
ſit ſub modio, caro non prodeſt quicquam. Ioan. 6.

CAPVT NONVM.

EPISTOLA CONSOLATORIA

ESDRAE

MINISTRI REGIS,

Ad Fideles Puritanos, qui ſunt in tranſmigratione vbique de Fide in Fidem.

ESDRAS Miniſter, non ab hominibus, neque per homines, veritatem dicens in Chriſto; neque Romanus, neque Græcus, ſed vas in Miniſterium per ſtultitiam Crucis: ESDRAS per miſericordiam Dei, potens in generatione filiorum & filiarum.

O*Mnibus Fratribus & Sororibus Chriſti, qui ſunt* Geneuæ, *qui ſunt* Baſileæ, *qui ſunt* Londini, *qui ſunt* Edenburgi, *qui ſunt* Amſterdami: *Omnibus fratribus & ſororibus qui ſunt in* Britannia *magna & parua: Omnibus fratribus & ſororibus qui ſunt in corpore, an extra corpus, neſcio, Deus ſcit: Omnibus fratribus & ſororibus diſperſis in fide, qui ſunt vocati ad Nuptias, & ad Cœnas magnas: Lætari in Domino, & numquã pænitere: quia Scriptum eſt:* Delectabar per ſingulos dies, ludens omni tempore, ludens in orbe terrarum. Prou. 8.

GAVDIVM, *honor & tripudium omnibus vobis:* Esther 8.

Creſcite

Crescite & multiplicamini, ædificantes templa non ma- 1. Cor,6.
nufacta, facientes vasa commoditatis ad Ministerium.
Sorores diligite sicut vxores vestras, habentes omnia in
communi, quia vnus est Pater vester, qui propter hu- Rom.4.
militatem suam voluit incedere super pectus & ventrem Genes.3.
suum ab initio. Facite filios & filias in honorem, sicut Pa-
tres vestri acceperunt à Domino, sicut & tradiderunt 1. Cor.11.
vobis. Ne forte maledicat vobis Christus, sicut maledi-
xit arbori non ferenti fructum. Vos autem non sic: sed Matth.21.
operamini die ac nocte pro filiis Abraham. Scientes quo-
niam potens est Deus ex lapidibus vestris suscitare filios Matth.3.
Abrahæ; gaudentes de occupationibus mutuis, quia gene- Eccles.1.
ratio præterit, & generatio aduenit. Si quis autem anga- Matth.5.
riauerit te, ô Soror Christi, mille passus, vade cum eo &
alia duo. Dixit enim Paulus noster: Quis scãdalizatur, Rom 14.
& ego non vror? Sed estote prudentes in generationi- Luc.16.
bus vestris, ne forte videant filij tenebrarum opera ve- Matth.5.
stra bona, & multitudinem negotiationis vestræ, & ve- Ezech. 28.
niant Romani, & incipiant illudere vobis: quia circum- Ioan. 11.
ducitis vasa vestra quæ possidetis in charitate, nescien- Luc.14.
tes quàm sit iucundum habitare fratres & sorores in Psalm.132.
vnum in tabernaculis pastorum. Hoc enim sentite in Ierem.25. Philip.2.
vobis quod & mater omnium viuentium Eua iurauit:
Per Deum, *inquit*, possedi hominem. Genes,4.

Hæc enim lex est via charitatis, vt omnis frater susci- Deuter.25.
tet semen fratri suo: & si vis perfectus esse in lege, semen
tuum possideat portas inimicorum tuorum. Et quamuis
propterea claudicent multi, tamen recordare, ô frater in

Apoc.7. *Christo; quoniam quadraginta quattuor millia eorum qui signati sunt, recumbunt in sinu Abraham, quod non est datum nisi habentibus characterem.* Ioan.2. *Charissimi, non mandatum nouum scribo vobis, sed vt testimonium perhibeam operibus vestris;* Iudith.9. *quia bene scitis, quæ sint abia charitatis. Quòd si quis frater sororem in exhortatione* Rom.15. *monuerit de resurrectione carnis, & voluntate Spiritus,* Psal.10. *& voluntate labiorum, scitote, quoniam charitas omnia* 1.Cor,13. Rom.12. *sustinet. Non defendentes vosmetipsos, nec defraudantes alterutrum. maximè verò, ô sorores, si sint Ministri Verbi,* Hebr.13. Eccl.4. *& Præpositi vestri, subiacete illis, & humiliate Senioribus* Rom.13. *animas vestras propter conscientiam, & spem Ecclesiæ. ipsi enim vigilant pro vobis,* Eccl.32. *& iter faciunt noctu pro vobis. Recordantes igitur, quia qui seruiunt altari,* 1.Cor.9. Eccl.24. *decimas habent omnium, sicut Aaron, implemini à generationibus ipsorum propter dilectionem quam habetis in Sanctos, sicut Rebecca diligebat Iacob.* Gen.2. *Fuit enim vitula Ephraim, ô fratres, (vt ait Scriptura) docta diligere, &* Hos.10. Thren.2. Heb.1. *propterea exaltata sunt cornua eius præ participibus Israel.*

Qui autem potentes sunt inter vos, Ministri sint fratrum suorum ad seminandum vbique. Matth.25. *Quid enim perdidisti ô homo Paterfamilias, si metis quæ non seminasti? Dixit enim frater noster Isaias, de Ministris nostris verè prophetans :* Isa.51. Thes.4. Iustitia mea in generatione & generatione. *Consolamini in verbo isto, in quo & spiritus meus benedicet spiritui vestro in testimonium omni carni. Quòd si mulier nolit cooperari & laborare pro filiis Leuitarum,*

uitarum, de tali dico in Domino: Non manducet panem 1.Cor.9.
filiorum, quia non curat ſemen filiorum. Quòd ſi quæ 2.Theſſ.5.
mulier recuſet Miniſtris Altiſſimi, & contriſtauerit ſpi- 2.Cor.6.
ritum illorum, ſic vt charitas refrigeſcat, fiat oratio pro Matth.14. Act.12.
illa in Eccleſia, vt detur illi, ſicut Paulo noſtro, angelus Cor.12.
ſatanæ, & ſtimulus carnis, vt conuertatur & vniatur
ſeruis Dei in vocatione qua vocata eſt ſeruire Miniſte-
rio die ac nocte. Hoc eſt mandatum maximum, quod eſt Ioan.3.
datum nobis: in quo & noti ſumus omnibus Gentibus, Act.9.
quia omnis frater exultat in cognitione Sororis ſuæ, ſicut
primus homo cognouit ſuam: & dicat omnis populus: Gen.4.
Fi. Fi. Paralip.16

Eſdras Miniſter fraternitatis vſque in Oreb propter Gog & Magog in Domino, qui eſt Alpha & Omega.

Appendix ad priora Quæſita.

Q*Vare à Nouis Hominibus:* Quare in Anglia poſt occiſos & exſtinctos Henrici octaui & Elizabethæ temporibus, antiquiſsimos Nobiles, iam creſcente Euangelio quinto, ita multiplicentur benedictiones à Domino, vt timorati canes propter ſuas bonas voces & reſonantiam in ſiluis Anglicanis, magnamq́ velocitatem, fiant Equites ſacri Ordinis, & in curribus faciant [illegible]er more Nobilium?

Plantag. Bar. de Mōtague. Huſſ. Darc. Dux Norfol. Com. de Exceſt. Northūbr. Eſſex. Regin. Scot. & alij plurimi.

Reſpondent è verbo Dei: *Ego vox Clamantis in deſerto.* Ioan. 1. Quia *melior eſt canis viuus leone mortuo.* Eccl. 9. *Quem cùm vidiſſet Rex currentem.* 4. Reg. 5. *Dedit illi* † *nomen.* Philip. 2. *Et fecit eum aſcendere in currum ſuum.* Geneſ. 41. Nam & *ego ſum ſeruus tuus canis.* 4. Reg. 8. Scriptum eſt enim: *Sic currite vt comprehendatis.* 1. Cor. 9. Nam VELOX, † *apud cunctos famâ percrebuit,* Ruth 1. Itaque *Rex in æternum viue.* Dan. 3.

Foris canes & venefici.

† *Syr Iohn Iowler.*

† *Syr Iohn Swifte.*

CAPVT

CAPVT DECIMVM.

Epilogus, siue Conclusio Libri.

DIcet quispiam. Hæc omnia non affirmant omnes: certè non singuli. Concedo. Est enim sanè difficile *Protheos* illos capere, numquam aut similes suis, aut diu sibi: ita se omnes mutant in formas nulla re, nisi varietate, constantes. Sed, quod initio sum præfatus, hac mente suscepi negotium & rem totam, non semper vt eadem responderem quæ illi, sed eodem modo semper. Quod ita sum assequutus, vt timeam, ne aliquando Puritanus fuisse videar. Id quod ego non puto. Sed tamen audiui illos & legi. Qui verò illos in concionibus audiuerunt, hæc nostra cùm legent, ipsos-ipsos in exedris declamantes & confirmantes sua videbuntur audire. Sed erunt verecundiores in posterum, cùm hæc publicè decantata conuicio luculento, etiam inter suos, animaduertet. Erit sanè difficile ab istis hominibus impetrare silentium. Dicent tamen ea conditione deinceps, vt si vagari pro more sine cerebro velint, iis necesse sit & frequenter & turpiter nostra in retia, in has plagas incurrere. Neque verò nostras in partes simile aliquid retorqueri potest, teli instar ancipitis. non nos verba Scripturæ nuda, sed Patrum commentariis illustrata proferimus. Nos verbi diuini animam, spiritum, vitam, sanctæ Romanæ Ecclesiæ voce metimur. Sed Apologia pro Puritanis nostra, noua Apologia non indigebit. Erunt duo maximè quæ patrocinium libri mei suscipient. communis risus gentium: & Ministrorum dolor ac pudor.

POST-SCRIPTVM AVTHORIS

Ad Buridanos & As.

BEne de vobis (ô Puritani communis generis, & epicœni sexus) Doctor Ecclesiæ prophetauit in Commentario ad Paulinum suo, Hieronymus. Quem vos ideo non amatis, quia tympanistrias & sorores vestras atramento suo conspersit, antequam nascerentur. Sed non est mirandum in veritate, si bonus ille Eremita, vestram nimiam charitatem, quam habetis ad inuicem, non probauit. Nam probare vestra vasa non potest, qui probare non

vult

vult,& experientiam habere magiſtram. Duas Prophetias illius boni Senis de veſtra iuuentute, in hac noſtra ætate deſcribere volui,poſt Apologiam quam feci pro vobis: vt qui ex vobis poſſunt Latinè legere (quod tamen eſt Romanum, & valde periculoſum hoc tempore,ſi quis Balinus aut Inquiſitor in Anglia eſſet præſens.) Volo,inquam, vt qui Latinè poſſunt aliquid,ſororibus ſuis dicant, *Onus Tyri*, ſeu Prophetiam Hieronymi, vt ſciant quanto in errore ieiunus Eremita fuerit. Nam libenter audiunt Matres Eccleſiæ veſtræ,Patres Antiquos erraſſe. Sed vt mihi videtur, ſenex ille non erat cæcus quando illam Epiſtolam ſcripſit. nam reuera tetigit quos volebat,etiamſi ab eo tam longè diſtaret.

SILENTIVM.

S. Hieronymi Prophetia de ſtatu Eccleſiæ Anglicanæ Nouæ; de Synagoga Germaniæ Noua; de Gallica Noua.

*QVod Medicorum eſt,promittunt Medici: tractant fabrilia fabri: ſola Scriptura ars eſt, quam ſibi paßim omnes vendicant. Hanc garrula * Anus, hanc delirus ſenex,hanc ſophiſta verboſus,hanc vniuerſi præſumunt,lacerant, docent,antequam diſcant. Alij adducto ſupercilio grandia verba trutinantes, inter mulierculas de ſacris litteris philoſophantur. Alij diſcunt (proh dolor) à feminis, quod viros doceant. Et ne parum hoc ſit,quadam facilitate verborum,immo audacia, ediſſerunt aliis quod ipſi non intelligunt, &c.* Et paulò pòſt: *Nec ſcire dignantur, quid Prophetæ, quid Apoſtoli ſenſerint: ſed ad ſenſum ſuum incongrua * aptant teſtimonia, quaſi grande ſit, & non vitioſiſſimum dicendi genus, deprauare ſententias, & ad voluntatem ſuam Scripturam trahere repugnantem. &c.* O quàm ad viuum!

Hieron. epiſt. ad Paulinum, circa mediū.

* *Prurit-anus*

* *Sicut Apologia demõſtrat.*

Ita

Ita Hieronymus pulcherrime demonstrauit, quid essent facturi Puritani. Ego verò non solùm ostendi hac Apologiâ quid faciant; sed profectò ostendi clarissimè, & quid faciant, & quare faciant, & quomodo faciant.

Hier. epist. contra Vigilantiũ.

S. Hieron. Prophetia altera de Ministris Ecclesiæ Nouæ præsentis in Anglia, Germania, & Gallia.

Hieronymus de Ministris & masculinis, & femininis.

Quòd si Dormitantius in mea rursus maledicta vigilauerit, & eodem ore blasphemo quo Apostolos & Martyres lacerat, de me quoque putauerit detrahẽdum: nequaquã illi breui lucubratiuncula, sed tota nocte vigilabo, & sociis illius, immo discipulis & magistris, qui nisi TVMENTES VTEROS *viderint feminarum, maritos earum* CHRISTI MINISTERIO *arbitrantur indignos.*

Sic aduersus Vigilantium Hæreticum Magnus Hieronymus. Et quia vulgarẽ Puritanorum defensionẽ simul & obiectionem paulo antè perstringit, hanc tertiam adiungo & finio.

Ibid. contra Vigilant.

Theologia Puritanorum in Anglia.

Si enim omnes virgines fuerint (puta Puritanos loqui, quòd ipsemet illos audiui, cùm dicerent:) *Si enim omnes virgines fuerint, nuptiæ non erunt, interibit humanum genus, infantes in cunis non vagient, obstetrices absque mercedibus mendicabunt, & grauissimo frigore solus atque cõtractus Dormitantius vigilabit in lectulo.*

Omnia & singula in hoc libro contenta S. R. Catholicæ & Apostolicæ Ecclesiæ Censuræ subiacento.

FINIS.

ERRATA. Pag. 2. lin. 21. *Martyribus*, cor. *Matribus*. p. 5. l. 2. *omnium*, adde *Ordinum*. p. 10. l. 18. *Leuiatham*, cor. *Leuiathan*. Ibid. l. 21, *Iactabo*, cor. *Lactabo*. In margine. p. 8. l, 13. *caput*, cor. *capite*. p. 10. l. 21. *Ecclesia*, cor. *Ecclesia*.

A PVRITANS GRACE

Before meate.

Recommended to the Children of Paules.

LORD of the all-framing ſpirit, in faith and through hope, euerſvveetning taſt of all thy hand-vvorke, calling euery thing by his name, bleſſe theſe three creatures, *beefe, lambe, & capon* to the paſſouer in *Gelboe*. Thou art a iealous Lord of *Iſraël*, and therfore vve beſeech thee, let this reacant vapour of our roſted refection aſcend in thy ſight like vnto frankyncenſe, that vve may conſume this bread for loaues of *Propoſition*, as did thy annoynted Prophet vvith his ſouldiers, becauſe vve hungar nothing but thy iuſtice. VVe knovv by this, that vve are thy beloued flocke, becauſe thou haſt reuealed vs the vvay to good paſture. VVe muſt needs grant that thou vvalkeſt vpon the clouds, becauſe vve ſee the fatneſſe of *Ephraim*, and the multitude of *Iacob*, nor forgetting either *Leui*, or * *Many-aſſes*. Our Conuerſation is (ô Lord) from the firſt light vvith thy tvvelue Tribes of *Iſraël*; expecting that our faith may increaſe vntill mid-day, that our hartes may belch out good vvords, and manifeſt our vvorkes vnto the King. VVe remember hovv *Noe* builded the vvorld againe by planting of

Gratia hæc eſt omnibus vobis 1. Pet. 5.

* *Manaſſes* corrige.

vines: and although vve are come late into thy vineyard; ô Lord, yet vve hope to receyue our penny-vvorth. Thou hast giuē to our Elders illuminated faces, and the lookes of thy Prophets are precious in the sight of the vvorld. Lord make vs constant in thy cuppe, and giue vs strength to beare avvay thy creatures, because vve haue a long iourney to the Montayne, vvhere *Abraham* found the Mutton vvith hornes. The God of Iacob, in vvhose predestination all things are vvrytten, graunt, that vve may refuse nothing vvhich thou hast prepared in thy foresight, to the end vve may cry out vvith thy beloued, *It is consummated*, & thy Prophet see nothing, but dry bones of *Israël*. And thou ô great *Iehoua*, vvhose fingar is like the stroke of an Vnicorne, novv transforme thy svveet solace of thy vnderstāding to the dore of pennance in *Gog* and *Magog* vpon *Edom*, that thy foes may licke the feet of scorpions, and vve thy Congregation inhabit *Oreb* vvith *Syon*, in the Mount *Iordan*, in neuer-ending dissipation of thy oyntments. AMEN.

Grace after meate.

Maiorē horum nō habeo gratiam. 3. Ioan.

ALl-maker and allvvayes-making Lord of *Israël*, the same allvvayes thursday and friday, in vvhome there is no change, grant vnderstanding

ding to the † vvicked of our tyme, vvhose blin- †Catholicks.
ded consciences are not able to suffer the svveet
solace of thy † creatures. VVe knovv that mutton † To eat flesh on fridayes & in Lent.
is holocaust to thyne eyes, because vve read thou
louedst *Dauid* a keeper of sheep, and tookest the
ramme in sacrifice for *Isaac*. Thyne enemyes (ô
Lord) and ours like vnto the Locust and Bruch
gnavv the fruit of trees, but vve see their destru-
ction, hauing before our eyes the losse of paradise
for spoiling only one tree, eating one silly apple,
† *and yet their hart is as fatt as brawne.* Our eyes †*Cor eorum coagulatum est sicut lac.*
haue relatiō to thy hand, like vnto the milkmaids
vpon the fat kyne of the Arabian mountaynes.
Vnite the daughters of *Ierusalem* to the childrē of
Moab in the riuers of *Mesopotamia*: and vvith that
hand vvhich prepares the vvild beasts to foaling
teare the Popish † Albes, because vve are forced to † Surplisses.
morne in vvhite, a thing against nature and para-
lellous to grace. That our seed may be multiplied
like vnto *Phison*, turning our faith vpon *Gehon* in
the day of vindemiation: Because *Euphrates* yeel-
his Iacobs-staffe for iustice, & *Ierico* sendeth roses
for *Engaddi*. VVe are thy promised of *Mageddo*, pas-
sing from *Doathim* vvith our Prophets: and our
Phase is in *Ierusalem*. VVe knovv thou louest the
gates of *Sion* more then all the Tabernacles of *Ia-
cob*. Therfore vve expect thy reforming fingar, as
the *Palestines* their Messias, vvith faith, & vvithout

 charity

charity, vvhich is the Popes fierbrand. Lord make our *Prepuce* constant, and alvvayes vpright, that vvater may not extinguish our inflamed desyres. Increase, vve beseech thee, the seed of those that cry vpō *Adonai*, that our generation may proceed in purity of a liuely faith, because no flesh can be iustified in thy sight. Euer-liuing, euer-louing, neuer-leauing, neuer-lacking, annoynted of Prophets, grant vs victory (ô Lord) grant vve beseech thee, *witt to the King, and iustice to the Kings sonne.* And let vs all cry, So-be-it in Christ, singing the Ballad of Ballads in the vale of *Armenia*, vvhere the ship stood. AMEN.

Iudicium tuū Regi da, & iustitiam tuam filio Regis. Psalm. 71.

FINIS.